

SONKAJÄRVEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTO PÖYTÄKIRJA 26.11.2025

Paikka Sonkajärven seurakuntatalo, Rutakontie 20, Sonkajärvi
Aika 26.11.2025 klo 9.00 - 11.06, kahvitarjoilu 8.30 alkaen

Paikalla

Puheenjohtaja Pirkkalainen Tarja, Eläkeliiton Sonkajärven yhdistys ry
Eskelinen Marja Liisa, Eläkeliiton Sukevan yhdistys
Honkala Leila, SPR Sonkajärven osasto
Huttunen Jorma, Sonkajärven Sydänyhdistys ry
Karppinen Väinö, Iisalmen Eläkeläiset ry
Partanen Usko, SPR Sukevan osasto
Pursiainen Petri, Vammaisten edustaja
Rönkkö Kari, Sonkajärven Invalidit ry
Räihä Riitta, varajäsen, Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry
Vatanen Risto, Tammenlehvän perinneliitto
Pulkka Ari, Sonkajärven seurakunta
Savolainen Riitta, kunnanhallituksen edustaja
Kärkkäinen Ilpo, kunnanhallituksen puheenjohtaja, poistui klo 10.30

Poissa

Vainikainen Maija, Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry.
Vornanen Kari, kunnanhallituksen edustaja
Sihteerä Luukkonen Hannele, Sonkajärven kunta

1. Kokouksen avaus sekä laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Puheenjohtaja Tarja Pirkkalainen avasi kokouksen klo 9.00

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2. Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Huttunen Jorma ja Karppinen Väinö.

Pöytäkirjan voi käydä allekirjoittamassa Sonkajärven kunnan asiointipisteellä aukioloaikoina. Kun pöytäkirja on valmis allekirjoitettavaksi, pöytäkirjantarkastajille ilmoitetaan asiasta tekstiviestitse.

3. Vanhus- ja vammaisneuvoston lausunto kuntastrategiasta

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 278 on päättänyt pyytää Vanhus- ja vammaisneuvostolta lausunnon kuntastrategialuonnoksesta 2030.

Sonkajärven kuntastrategiaa 2030 on valmisteltu valtuustoseminaarissa 12.-13.9.2025 ja käsitelty valtuuston iltakoulussa 22.9.2025. Kuntastrategiaa on työstetty edelleen kunnan johtoryhmän sekä kunnanhallituksen ja valtuuston puheenjohtajistojen toimesta. Kuntastrategian päivittämistä on konsultoinut Kuntamaisema Oy. Kunnanhallitus päätti pyytää Kuntastrategialuonnoksesta 2030 lausunnot lautakunnilta, Sonkajärven Yrittäjiltä, Sonkajärven MTK:lta, vanhus- ja vammaisneuvostolta, nuorisovaltuustolta sekä kylä- ja yhdistysparlamentilta. Lausunnot pyydetään toimittamaan kunnanhallitukselle 2.12.2025 mennessä. Lisäksi kunnanhallitus päätti pyytää Kuntastrategialuonnoksesta 2030 avointa palautetta kuntalaisilta kunnan www-sivuilla sekä järjesti kuntastrategiasta kuntalaisillan maanantaina 17.11.2025 Mosaiikissa.

Vanhus- ja vammaisneuvosto valmisteli kokouksessa lausunnon Sonkajärven kunnan kuntastrategialuonnoksesta kunnanhallitukselle välitettäväksi.

Vanhus- ja vammaisneuvosto kuuli kunnanvaltuuston puheenjohtaja Ilpo Kärkkäisen esittelyn kuntastrategialuonnoksesta ja antoi lausuntonaan seuraavaa:

Sonkajärven kunnanhallitus on pyytänyt kunnan Vanhus- ja vammaisneuvostolta lausunnon kuntastrategialuonnoksesta. Neuvosto on kiitollinen mahdollisuudesta lausua tärkeästä asiasta ja arvostamme kuntalaisten laajasta kommentointimahdollisuudesta mainitusta luonnoksesta.

Kunnan visio ja arvot ovat hyviä. Samoin strategiset painopisteet.

Haluamme tuoda esille Hyvinvoiva Sonkajärvi-painopisteen osalta, että näemme niin ikäihmiset kuin laajasti varautumisen tärkeänä.

Varautumisen osalta turvallisuus kaipaa laajempaa tarkastelua.

Yhteistyön Sonkajärvi-painopisteen osalta esitämme, että yhtenä strategisena teemana on Järjestöjen Sonkajärvi.

Eri painopisteiden osalta esitämme seuraavaa:

1. Maa- ja metsätalouden/Lähiruuan osuus kunnan ateriapalveluiden raaka-aineissa; Tavoitetasoa on hyvä tarkastella tavoitteellisempaan esim. vuonna 2027 22 % ja vuonna 2028 23%.
Perusteena: Lähiraaka-aineiden hyödyntäminen edistää vahvasti aluetaloutta.
2. Kunnan infrastruktuuri; Mainittujen ohella kylien rooli ja tärkeys useasta näkökulmasta on koko kunnan näkökulmasta tärkeä ja se osaltaan tukee myös kahden kirkonkylän edellytyksiä.
3. Hyvinvoinnin Sonkajärvi; Tunnistamme kunnan ja meidän kaikkien kannalta lasten ja nuorten tärkeyden sekä heidän ja perheidensä hyvinvoinnin merkityksen. Tuemme tätä.
Haluamme kuntastrategiassa tulevan esille eläkeläisten ja eri syistä pitkäaikaissairaiden merkityksen sekä näkökulman. Kunnan väestö on

ikäntynyt ja se voi, ja on mielestämme, kuntamme yksi mahdollisuus sekä menestystekijä. Luotamme kunnan luottamushenkilöiden arvostavan myös meitä. Emme ole kunnan menoerä, olemme laajasti monien paikallisten palvelujen käyttäjiä. Ikäihmiset kunnassamme ei ole nolo asia.

4. Yhteistyön Sonkajärvi; Neuvosto tunnistaa niin seutuyhteistyön kuin oppilaitosyhteistyön merkityksen kunnalle ja kuntalaisille. Esitämme, että teemaksi kirjataan myös Järjestöjen Sonkajärvi/Paikallinen yhteistyö. Sonkajärvi on laajasti tunnettu vahvasta ja yhteisöllisestä järjestötyöstään yhdessä eri toimijoiden sekä yritysten kanssa. Kunnan on suotavaa tämä myös tunnistaa ja arvostaa.
5. Kestävän kasvun Sonkajärvi; Henkilöstön rooli kunnassa on tärkeä. Talouden tasapaino kunnan tunnuslukujen näkökulmasta on tärkeä ja hyvä tunnistaa. Näiden ohella kuntakonsernin tunnuslukujen seuranta on keskeistä. Niiden perusteella on määritetty mm. kansalliset kriisikuntakriteerit. Lisäksi on olemassa merkkejä, että niin kuntien omasta kuin valtiovallan tahdosta kuntien omia toimintoja ja mahdollisesti kiinteistöjen yhtiöittäminen ei ole vähenemässä. Tokko Kestävän kasvun Sonkajärvi tunnistaa mitään muuta nykyaikana?

Vanhus- ja vammaisneuvosto esittää, että valtuustokauden lopulla kaikilta lausuntopyynnön saaneilta pyydetään arviointi vahvistettavan kuntastrategian toteuttamisesta.

4. Toimintasuunnitelma vuodelle 2026

Käytiin läpi sihteerin ja puheenjohtajan valmisteleva toimintasuunnitelma vuodelle 2026.

Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2026 hyväksyttiin sellaisenaan.

5. Vammaisneuvoston ajankohtaiset asiat

Pohjois-Savon Hyvinvointialueen vammaisneuvosto kokoontui 19.11.2025 Kuopiossa. Edustajamme Usko Partanen oli mukana. Mainitun neuvoston puheenjohtajaksi valittiin Tuula Lajas. Usko Partanen nimettiin ko.neuvoston edustajaksi perhe- ja vammaisneuvostoon.

6. Vanhusneuvoston ajankohtaiset asiat

Pohjois-Savon Hyvinvointialueen Ikäihmisten neuvoston kokous pidetään 27.11.2025 Kuopiossa. Edustajamme Tarja Pirkkalainen osallistuu.

7. Muut asiat

Ylä-Savon Vakka-hankkeen esittely pyydetään seuraavaan kokoukseen.

Strategialuonnoksen käsittelyn yhteydessä kävimme laajan keskustelun ja siinä nousi esille seuraavaa:

- Ikäihmisten ohittaminen kunnan strategialuonnoksessa herätti useita puheenvuoroja. Keskustelussa todettiin julmaksi kunnalta, että niin eläkeläiset kuin vammaiset ohitetaan kunnan strategialuonnoksessa.
- Ikäihmiset hyödyntävät laajasti palveluja ja osaltaan tuottavat tai ovat tukemassa mm. liikunta ja yksinäisyyden torjumista useilla tavoin.
- Niin Sukevalla kuin Sonkajärvellä on runsaasti erilaisia kerhoja. Useimmat niistä toimivat eläkeläisten voimin.
- Tunnistamme kunnan tuen esim. liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksina.
- Eläkeläiset maksavat kuntaan veronsa ja ostavat eri palveluja usein paikallisilta yrittäjiltä. Nuorten alkavien yrittäjien palvelut ovat hyviä. Vanhukset ovat palvelujenostajina suuri "työnantaja".
- Neuvosto odottaa, että kuntaan palkataan liikuntaohjaaja. Se mahdollistaa monipuolisen ja useille arkipäiville toteuttavien liikunnallisten tilaisuuksien tekemisen.
- Keskusteltu asuntojen nuohouksen hankalasta tilanteesta nuohoojien vähäisyyden takia. Onko kunnalla mahdollisuutta edistää asiaa?
- Kunnan perimät avainmaksut?
- Vihreä siirtymä on elinvoimaa.
- Kunnan palvelut turvataan niin Sonkajärvellä kuin Sukevalla.
- Kunta voi edistää niin 5-tien kuin Iisalmen kantatien turvallisuutta. Keskeisenä huolena on teiden asfaltoidun pientareen kapeus. Siinä liikkuminen on vaikeaa ja liikennemäärät ovat isoja. Lisäksi sähköavusteisten polkupyörien suosio on lisääntynyt ja heille nämä pientareet ovat myös kapeita. Kunta edistää asiaa.
- Ilolla-hanke sai kiitoksia toiminnastaan. Toimintatavan vakiinnuttaminen tulevaisuuteen on haasteensa. Miten varmistamme eri yhdistysten toimintaedellytykset, jos yhdistystoimijoita ei löydy?
- Kunta lienee kaivellut kaikki mahdolliset EU-osarahoitteisten hankkeiden mahdollisuudet. Yhdistyksien voimavaroille hankehallinnointi on vaikea toteuttaa.
- Kunnan kiinteistöjen kulkureittien esteettömyys?
- Eläkeläiset omien voimien puitteissa tukevat myös etenkin omien perheidensä lastenlasten arkea.

Totesimme, että Vanhusten viikko vuonna 2026 on 5. - 11.10.2026. Vanhustenviikon juhla pidetään tiistaina 6.10.2026, Ari Pulkka varaa tilan. Juhlapuhujasta päätämme seuraavassa kokouksessa.

8. Seuraava kokous

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoukset vuonna 2026 päätettiin pitää seuraavalla aikataululla:

- tiistaina 17.2. klo 9.00, kahvitus klo 8.30 alkaen Sukevan kyläkeskuksella Nuorisotila Nurtissa
- tiistaina 12.5. klo 9.00, kahvitus klo 8.30 alkaen

- tiistaina 18.8. klo 9.00, kahvitus klo 8.30 alkaen
- tiistaina 24.11. klo 9.00, kahvitus klo 8.30 alkaen

Muut kokoukset alustavasti sovittu pidettäväksi Sonkajärvellä seurakuntatalolla ja niistä Ari Pulkka huolehtii varauksen.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.06.

Pirkkalainen Tarja
puheenjohtaja/sihtööri

Huttunen Jorma
pöytäkirjantarkastaja

Karppinen Väinö
pöytäkirjantarkastaja